

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Arqueologia de les societats caçadores-recol·lectores
Codi	100729
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	4RT (1ER SEM)
Horari	http://www.uab.cat/lletres
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	JORDI ESTEVEZ ESCALERA
Departament	PREHISTÒRIA
Universitat/Institució	UAB – Facultat de Filosofia i Lletres
Despatx	B9/115
Telèfon (*)	935811958
e-mail	JORDI.ESTEVEZ@UAB.ES
Horari d'atenció	DL/DX 16:30-19

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

Els propis que marca la normativa del grau.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura tracta de l'origen de les societats humanes. Les primeres formes de subsistència i organització social. L'origen de la divisió del treball, de discriminació i la desigualtat social. Tractarem l'origen de la família i la propietat privada i de l'acumulació. Analitzarem les causes de la fi de les societats caçadores-recol·lectores i els processos que porten a la extinció i a la transformació dels grups humans la subsistència dels quals es basa en l'aprofitament dels recursos reproduïts per la Natura.

Es preten generar una visió crítica de l'estat dels coneixements sobre aquests temes i de com s'han generat.

S'estructura cronològicament com el primer moment que precedeix a les societats agrícoles-ramaderes.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE1. Contextualitzar els processos històrics i analitzar-los des d'una perspectiva crítica
CE3. Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-les críticament
CE9. Avaluar críticament les fonts i els models teòrics per analitzar les diverses etapes del passat més llunyà
CE14. Descriure els processos històrics de les societats de petita escala
CE17. Emprar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi de la disciplina

Resultats d'aprenentatge

CE3.8. Identificar els processos històrics que van conduir a la humanitat i al final de les societats de cacera i recol·lecció.
CE14.5 Sintetitzar les explicacions sobre les causes de l'evolució humana i de les societats caçadores-recol·lectores

Competència

CT1. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i de síntesi
CT2. Organitzar i planificar la recerca d'informació
CT3. Comunicar oralment i per escrit en la llengua pròpia
CT13. Raonar críticament
CT14. Aprendre de forma autònoma

Competència

CG3. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)
-les incloses en el pla d'estudis

6.- Continguts de l'assignatura

- 1.- Concepte de societat humana. Societats de cacera i recol·lecció.
- 2.- Especificitats tècniques i teòriques de l'Arqueologia de SCR.
- 2.- Tendències de les teories de l'evolució homínida i evolució humana
- 3.- Societats prehumanes.
- 4.- Origen de les alternatives socials i instrumentals.
- 5.- La bidirecció i el domini del foc. Primeres diàspores d'hominids
- 6.- Precedents de les societats d'humans anatòmicament moderns.
- 7.- Origen del llenguatge i evidències de la comunicació simbòlica
- 8.- La contradicció principal de les societats caçadores recol·lectores.
- 9.- Origen de la divisió social sexual i de la discriminació de les dones.
- 10.- Les expansions d'humans anatòmicament moderns.
- 11.- Comunicació simbòlica i el mal anomenat "art" quaternari
- 12.- Orígens i causes de la intensificació i de la destrucció de les societats CR de petita escala.
- 13.- Impacte de la colonització europea sobre les darreres societats de CR.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

ACTIVITAT DIRIGIDA 40%

Assistència a classes teòriques dirigides per el/la professor/a.
Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides per el/la professor/a.
Lectura comprensiva de textos.

ACTIVITAT AUTÒNOMA 55%

Estudi personal.
Preparació de presentacions orals
Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.

AVALUACIÓ 5%

Realització de proves escrites
Revisió de resultats

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Activitats dirigides: 30%

Classes teòriques dirigides pel professor	30 hores	-Descriure les estructures socials i polítiques de les societats caçadores-recol.lectores. -analitzar el procés evolutiu físic i social de la primera humanitat.
Seminaris a l'aula	15 hores	-Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i de síntesi -Raonar críticament -Treballar i discutir triant els punts de vista en funció dels criteris científics -Comunicar oralment
Metodologia: classes magistrals amb suport de TIC i debat en grup; anàlisi, i discussió crítica		

Supervisades

Autònomes i seguit

Activitat autònoma: 60%

Estudi personal	70 hores	-Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i de síntesi -Aprendre de forma autònoma
-----------------	----------	--

**Seguiment i
avaluació**

Recerca bibliogràfica i documental	20 hores	- Llegir i analitzar articles
------------------------------------	----------	-------------------------------

Activitat de seguiment i avaluació: 10%

Sessions de tutorització	9 hores	-Resoldre problemes metodològics -Gestionar la informació
Realització d'exercicis	3 hores	-Descriure les estructures socials i polítiques de les societats caçadores-recol.lectores -Llegir i interpretar articles especilitzats de difrents tendències teoric-metodològiques -Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i de síntesi -Comunicar per escrit
Correcció d'exercicis en grup	3 hores	

8.- Avaluació

La matèria s'avaluarà mitjançant l'aplicació dels següents procediments:

1 Realització de treballs, ressenyes, resums comentaris analítics sobre els textos i altres documents presentacions orals i seminaris (individuals i en grups: 40%

Es reavaluaran les activitats d'avaluació lliurades en els terminis establerts pel professor/a de l'assignatura;

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades. El professorat establirà oportunament els mecanismes per fer-ho.

2 Es realitzarà una entrevista personal per comentar i avaluar conjuntament amb els/les alumnes l'aprofiament de l'assignatura.

Es tindran en compte els casos particulars que rebran, com no podria ser d'altra manera, un tractament particular.

9- Bibliografia i enllaços web

Binford, Lewis Roberts: En Busca del pasado : descifrando el registro arqueológico

Binford, Lewis Roberts: Nunamiut : ethnoarchaeology

Binford, Lewis Roberts: Constructing frames of reference : an analytical method for archaeological theory building using hunter-gatherer and environmental data sets

The Cambridge Enciclopedia of hunter-gatherer

The Cambridge Encyclopedia of human evolution

CELA CONDE, C.J., AYALA, F.J. 2001. Senderos de la evolución humana. Madrid: Alianza

COHEN, M.N. 1981. La crisis alimentaria de la prehistoria. Madrid, Alianza Universidad

DENNEL, R. 1987. Prehistoria económica de Europa. Barcelona, Crítica

Estevez, Jordi. Catástrofes en la prehistoria

Estevez, Jordi. Una Historia de la investigación sobre el paleolítico en la Península Ibérica

GAMBLE, C. 1990. El poblamiento paleolítico de Europa. Barcelona, Crítica

MOURE, A.; GONZALEZ, M.R. 1992. La expansión de los cazadores. Paleolítico Superior y Mesolítico en el Viejo Mundo. Madrid, Síntesis

QUEROL, M. A. 1991. De los primeros seres humanos. Madrid, Síntesis

RAMOS MUÑOZ, J. 1999. Europa Prehistórica. Cazadores y Recolectores. Madrid: Sílex

Gould, Stephen Jay La Estructura de la teoría de la evolución

STRINGER, C.; GAMBLE, C. 1996. En busca de los Neandertales. Barcelona, Ed. Crítica

VVAA Politics and history in band societies

Es completará un dossier amb Articles de les revistes:

Revista Atlántica mediterránea de Arqueología Social

Current Anthropology

Journal of Human Evolution

Science

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

Es dedicaran dues sessions a cadascun dels 13 temes proposats.

Es donarà un dossier actualitzat amb les darreres novetats més significatives de les revistes de primera línia per tal de comentar-les.

Es donarà una adreça de blogg on els/les alumnes trobaran materials i on deixaran la informació que vagin generant.

Hi haurà presentacions especials de professors invitats, especialistes en els temes tractats.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

A concretar amb els alumnes

Els/les alumnes hauràn de preparar-se pel seu compte un esquema cronològic i de la seqüència de les primeres formes homínids.

Es realitzarà una excursió programada a un jaciment/ y o museu especialitzat o a una exposició temporal específica sobre el tema.